

Strukturmelding – innspill fra ALT

Avdelingsstyret ser tre mulige utfall som reelle for HiST:

1. HiST fortsetter som egen institusjon
2. HiST fusjonerer med HiNT
3. HiST fusjonerer med NTNU, og eventuelt går også HiNT inn i denne fusjonen

Dette notatet tar utgangspunkt i disse mulige utfallene.

HiST fortsetter som egen institusjon

HiST har mange styrker som må bevares, og som taler for at HiST vil stå sterkt som egen institusjon i et nytt UH-landskap. Studentfokus, utdanningskvalitet, praksisnærhet og korte beslutningsveier er HiSTs egenart og styrke i dag. Med vårt samfunnsmandat, er dette kvaliteter som aldri går ut på dato.

For ALT vil vi fremheve følgende områder som viktige å bevare og styrke, og som taler for at HiST bør fortsette som egen institusjon.

Grunnskolelærerutdanning (GLU)

De prioriteringer som er signalisert fra KD når det gjelder lærerutdanning med overgang til 5-årig lærerutdanning med master som hovedmodell er i overensstemmelse med avdelingens egne prioriteringer. Per i dag har avdelingen 4 masterløp på egen institusjon innenfor norsk- og matematikkdiraktikk. Med denne masterporteføljen ivaretar vi per i dag to av de fire sentrale skolefagene (matematikk, norsk, engelsk og naturfag). Å ha mastere i sentrale skolefag vil tillegges avgjørende vekt i den pågående strukturdiskusjonen. Med varslet lærerstrategi er ALT allerede i gang med ytterligere utvidelse av vår masterportefølge med naturfag og engelsk. Gitt tilstrekkelige opptaksrammer og uendret eller økt antall søkere til våre utdanningstilbud, vil avdelingen være i stand til å innfri KDs krav om robusthet. En av de klare styrkene ved master i GLU, i motsetning til lektor, er at alle studentene skriver fagdidaktiske masteroppgaver, som veiledes av faglige tilsatte med profesjonsfaglig forskningskompetanse. Vi har nær 100 prosent gjennomstrømming på våre masterstudier og meget høy studenttilfredshet.

Samtlige grunnskolelærestudieprogram ved ALT har økning i antall førstevalgssøkere med 1,8 søkere pr studieplass (1,5 for landet for øvrig), dette er en økning på 0,3 sammenlignet med 2013. Vi har en klassestørrelse på 35 og et forholdstall mellom antall faglige ansatte og studenter på 1:14 i 2013. Med nye tiltredelser høsten 2014 vil tallet gå ytterligere ned. Dette er det viktigste grepet ALT gjør for å styrke studiekvaliteten ved avdelingen.

Tegnspråk og tolk

Tegnspråk- og tolkeutdanningen er et typisk eksempel på en «liten» profesjonsutdanning, men fagmiljøet i Trondheim er ledende nasjonalt både når det gjelder kompetanseprofil på tilsatte og søkertall. Internasjonalt har utdanningen også en sentral rolle. HiST samarbeider med tilsvarende fagmiljøer ved HiOA og HiB på området tegnspråk- og tolkeutdanning.

FoU

All FoU ved avdelingen er praksisnær og profesjonsrelevant, og ressurser tildeles etter søknad. ALT har høy andel første- og toppkompetente blant de ansatte, og vi har dermed gode forutsetninger for å drive FoU. ALT er i gang med ytterligere styrking av kompetansen gjennom professorutlysninger og intern kompetanseheving.

Skriveforskning er ett av HiSTs sentrale satsningsområder innenfor FoU. ALT har i dag prosjektledelse i det nasjonale NORM-prosjektet (NFR-finansiert), som går ut på kartlegging av kriterier for forventet skrivekompetanse i grunnskolen. I arbeidet med skriveforskning har vi tett samarbeid med Nasjonalt senter for skriveopplæring og skriveforskning, som er plassert ved ALT.

Innen matematikk og naturfag er ALT nasjonalt ledende innenfor utvalgte områder og deltar i to sentrale EU-finansierte prosjekter som eneste norske partner: MaSciL (Mathematics and Science for Life) og FaSMEd (Formative Assessment in Science and Mathematics Education). ALT har prosjektledelsen i førstnevnte prosjekt. Begge prosjektene er forankret i vår satsning på realfag.

Ved årets søknadsrunde til NFR, fikk ALT tilslag på to prosjekter: «Language Use and Development in the Mathematics Classroom», og «Responsive Literacy Practices in Digitalized Classrooms». Begge inngår i NFRs program for forskning og innovasjon i utdanningssektoren (FINNUT). I førstnevnte prosjekt har ALT prosjektledelsen.

ALT har i sin strategiske plan nedfelt ambisjon om å opprette eget PhD-program. ALT er i gang med strategisk tekning for denne satsningen, og vi vil legge en plan for utvikling av PhD.

Samarbeid mellom avdelinger/fakulteter i HiST

ALT ser gode muligheter for enda mer samarbeid internt i HiST og er også i samarbeid om prosjekter per i dag og i planleggingsfasen for andre samarbeidsprosjekter:

- Masterstudier: ALT-AFT i naturfag og ALT-AHS i bevegelsesvitenskap
- Videreutdanningstilbud
- Skolelaboratoriet
- Sentrale HiST-prosjekter, f. eks. *Pedagogisk modernisering og Målgruppekjennskap*.
- Høyskolepedagogikk

Fusjon med HiNT

HiNT tilbyr GLU under samme overordnede pedagogiske tanke. En eventuell fusjon med HiNT vil ivareta de pedagogiske kvalitetene ved GLU og gjør at GLU kan gjennomføres ut fra samme profesjonstilnærming som i dag. Videre vil det være fordelaktig med styrkede fagmiljø på enkelte fagområder, som kroppsøving og musikk. Det er mulig å tenke seg faglig komplementaritet for enkelte fagmiljøer. Tilgangen til praksisskoler vil også bli bedre. Det er også fordelene ved at vi har mye av de samme utfordringene og den samme kulturen. Det er videre svært positivt at HiNT skårer godt på Studiebarometeret (bedre enn både HiST og NTNU).

Mot en slik fusjon taler at en HiST-HiNT-konstellasjon ikke nødvendigvis vil være slagkraftig nok i et nytt UH-landskap bestående av færre og større utdanningsinstitusjoner, og at vi i en slik konstellasjon fortsatt vil mangle sentral fagkompetanse: De sentrale skolefagene norsk, engelsk og matematikk vil i svært liten grad styrkes ved en eventuell fusjon. Vi ser også potensielle utfordringer for våre egne fagmiljøer innenfor musikk og kroppsøving. Videre kan de geografiske faktorene være utfordrende: En sammenslåing uten geografisk samlokalisering vil være utfordrende. Man kan også se for seg utfordringer knyttet til at dette blir en fusjon mellom en stor og en liten utdanningsinstitusjon.

ALT mener at gevinster med en eventuell fusjon forutsetter geografisk samlokalisering.

Fusjon med NTNU

En fusjon med NTNU vil kun være positivt for våre utdanninger, dersom den profesjonsfaglige innretningen ved våre utdanninger legges til grunn for alle lærerutdanningsløp (1-7, 5-10 og 8-13) i alle fag fra første studieår til og med masteroppgaven. For å ivareta en slik modell, må det etableres et utdanningsvitenskapelig fakultet (UV) som omfatter alle lærerutdanninger og alle som arbeider innenfor disse. Det innebærer at de aktuelle faglige tilsatte ved de ulike disiplin-faglige instituttene ved NTNU må overføres til UV-fakultetet. Vi ser det som helt uaktuelt med en fusjon dersom dette innebærer at fagmiljøene i dagens lærerutdanning på HiST splittes på de eksisterende disiplin-faglige instituttene på NTNU.

Lærerutdanningene må forankres i tanken om pedagogisk og fagdidaktisk integrasjon, og fagene må ikke løsrives fra pedagogikk og fagdidaktikk. Det er store forskjeller mellom disiplin-faglig matematikkundervisning for sivilingeniørstudenter og matematikdidaktisk undervisning for lærerstudenter, ikke bare innholdsmessig. Også epistemologisk kompetanse er nødvendig for å utdanne gode lærere. Integrert lærerutdanning oppfattes ulikt ved NTNU og HiST: Ved NTNU forstås dette som at disiplin-faglige elementer tas inn i lærerutdanningen, uten at fagdidaktikk ivaretas i det enkelte fag.

I GLU lærer studentene om didaktikk i det enkelte faget, og pedagogikk tas parallelt med fagene gjennom hele utdanningen. Det er en sentral kobling mellom PEL (pedagogikk og elevkunnskap), fag og praksis. Alle fag og studentoppgaver har et fagdidaktisk innhold. Dette til forskjell fra lektorutdanningen ved NTNU, hvor pedagogikk tas som enkeltemner i femte og åttende semester, og da i form av emner som også inngår i PPU-studiet (praktisk-pedagogisk utdanning). Utdanningen for øvrig består av fagemner som inneholder disiplin-fagstoff, og ikke fagdidaktikk. Samtlige masteroppgaver ved ALT har en praksisnær og fagdidaktisk forankring, i motsetning til den avsluttende masteroppgaven ved lektorprogrammene ved NTNU, som like gjerne skrives innenfor disiplin-faget (se for eksempel lektor i språkfag ved NTNU: <http://www.ntnu.no/studier/mlspraak/oppbygning>). Ved en eventuell sammenslåing ved NTNU vil det være avgjørende at vår modell blir gjeldende for lærerutdanning. Vi er åpne for at også tegnspråk- og tolkeutdanningen kan organiseres under et UV-fakultet, på grunn av fordeler for blant annet praksisorganiseringsen.

En fusjon vil være fordelaktig i et forskningsperspektiv, dersom faglig tilsatte fra HiST gis samme rammebetingelser som ansatte ved NTNU har i dag. For NTNU vil en fusjon kunne bidra til at en større del av forskningen blir relevant for lærerutdanningen. Våre utdanninger kan dra nytte av NTNUs fagmiljøer og kompetanse, og studentene vil få bedre muligheter til å møte toppdivisjonen innenfor de ulike disiplin-fag.

Et viktig moment er den reelle faren for at GLU 5-10 risikerer å bli nedlagt etter en eventuell fusjon, på grunn av overlapping mot GLU 1-7 og NTNUs lektorutdanning, som kvalifiserer for undervisning på 8-13. trinn. Uten kjennskap til grunnskolelærerutdanningens innretning og egenart, kan en slik tilsynelatende overlapp tjene som argument for nedleggelse av økonomiske grunner. Det er en forutsetning for fusjon at GLU 5-10 består som i dag.

Vi ser også potensielle utfordringer med de tidligere høyskoleansattes vilkår og ressurser etter en fusjon. Det er viktig at det etableres en felles forståelse for ulike ressursbehov for profesjonsutdanninger og disiplinutdanninger. Lærerutdanningens og tegnspråk- og tolkeutdanningens økonomiske forutsetninger internt i den nye institusjonen er også et usikkerhetsmoment.

Prosess

Det har vært svært kort tidsfrist for å komme med innspill i saken, og det ble derfor ikke mulig å involvere de ansatte i det omfang som vi ønsket. Vi har imidlertid holdt et personalmøte og et utvidet avdelingsstyremøte med seminar, hvor representanter for alle fag og utdanninger var invitert, i tillegg til tillitsvalgte og verneombud. Innspillet bygger på diskusjonen fra disse møtene og ledelsens egne strategiske vurderinger.